

Wat is laaggeletterdheid?

In Nederland hebben 2,5 miljoen volwassenen moeite met lezen, schrijven of rekenen. Vaak hebben zij ook moeite met digitale vaardigheden. Ook in de sector transport en logistiek is er sprake van laaggeletterdheid. Zo is maar liefst 13% van de vrachtwagenchauffeurs laaggeletterd.

Zij hebben moeite met:

- het lezen en begrijpen van: veiligheidsinstructies voor werk, bijsluiters van medicijnen, brieven over financiële zaken;
- het invullen van formulieren voor: de zorgtoeslag, de belasting;
- het lezen van straatnaamborden;
- reizen met openbaar vervoer;
- pinnen en digitaal betalen;
- werken met de computer: digitaal aanvragen van toeslagen, indienen van declaraties (voor zorgkosten) en aanvragen van vrije dagen.

Een helpende hand

Laaggeletterden ervaren veel schaamte. Ze proberen hun probleem te verbergen en gebruiken excuses om onder het lezen en schrijven uit te komen.

Een helpende hand of zetje in de goede richting is essentieel om het probleem aan te pakken. Dit zetje komt vaak van een partner, gezinslid, collega of werkgever.

Wil jij een laaggeletterde over de drempel heen helpen om zijn/haar leven te verrijken?

Dat doe je zo:

- leer signalen herkennen;
- weet hoe laaggeletterdheid bespreekbaar te maken;
- weet welke middelen er beschikbaar zijn.

Signalen herkennen – smoezen

Laaggeletterden zijn vaak zelf op de hoogte van hun probleem. Ze komen met smoezen zodat een ander hen helpt.

Laaggeletterden gebruiken vaak smoezen als:

- “Ik ben mijn bril vergeten”
- “Ik schrijf heel slordig”
- “Dat formulier vul ik thuis wel in”
- “Kunt u dat even voor mij invullen?”

Meer signalen herkennen

Er zijn nog meer signalen waardoor je iemand kunt herkennen die laaggeletterd is.

Bijvoorbeeld als iemand:

- moeite heeft met zinnen of vragen te formuleren;
- moeizaam prioriteiten kan stellen;
- vragen heeft over informatie die al eerder aan hem/haar is gegeven;
- een uitgereikte folder niet bekijkt en zijn/haar ogen niet over de tekst beweegt;
- gemaakte afspraken niet noteert;
- regelmatig te laat komt of zelfs niet komt opdagen voor een afspraak.

Bespreken

Als je de signalen herkent en dus vermoedens hebt van laaggeletterdheid, ga dan het gesprek aan.

Op deze manier help je je collega of familielid.

Vertel hem of haar:

- dat je hem/haar wilt helpen;
- dat hij/zij zich niet hoeft te schamen;
- dat hij/zij niet de enige is;
- dat hij/zij nooit te oud is om te leren;
- dat er speciale cursussen voor volwassenen zijn (in kleine groepen of zelfs één-op-één).

Wil je niet zelf het gesprek aangaan? Bespreek je vermoedens met een collega of een familielid. Of ga met je werkgever in gesprek over je vermoedens.

Stimuleren

Een laaggeletterde kan op verschillende manieren geholpen worden.

- Meld hem/haar aan bij Stichting Lezen & Schrijven voor het invullen van een basismeter. Hieruit blijkt of iemand scholing nodig heeft. Dit doe je hier: <https://basismeters.nl/contact>. Je kunt ook bellen op 070 - 302 26 60. Stichting Lezen & Schrijven neemt contact op en begeleidt de laaggeletterde bij het invullen van een basismeter en eventuele vervolgstappen.
- Zoek een taalhuis bij de laaggeletterde in de buurt om aan de slag te gaan met lezen, schrijven en digitale vaardigheden. Een taalhuis vind je op www.taalzoeker.nl.
- Vraag samen met de laaggeletterde advies bij Stichting Lezen & Schrijven via het gratis telefoonnummer 088 - 023 44 44.
- Ga samen online oefenen met taal, rekenen, internetten en omgaan met geld op www.oefenen.nl.

